

Вісім тьманих сонетів

Кость Москалець

I. Реставрація зими

З руїн зими дими дбайливо виростають,
погойдуючись, зустрічаються одне з одним,
погоджуються: "Так-так, мандрагора,
так-так, білий сік, і трохи дитячої крові із горла,

і трохи гліциній легеньких на цеглу стару,
на тяжкі фоліанти без заголовків — коли поодинці
та цегла, а вкупі вона розсипається — так, на жарини,
а от кров, і гора, й довгі мандри — єднають її".

Зупиняє машину водій серед темного лісу,
руки прозорі йому не здригнуться,
доторкнуті димом нічного віддиху сивіл.

Іншу машину інший водій серед темного міста
спиняє, на узбіччі дитини з пухнастою кров'ю, —
а вранці вже нова зима і гліцинії нові.

II. Nevermore

Тлін усе виправдовує — вежі, вигнанців,
мапи і мзду, в одному сувої загорнені,
лиш обітницю, дану колись королівні
малим горбанем з поржавілим дзвіночком, —

лиш злиденну її не торкається тлін,
і в колчан повертаються хвилі його,
сакраменту позбавлені першого, другого,
злого, срібного, потай вдоволені цим.

...Швидше вежі обернуться на вигнанців,
радше мзда порідниться із картами,
яже вість принесуть королю вістуни:

"О, Жаданий, труну струхлявілу

принесло нині море до берега Твого —
лиш кістки та волосся злочинців знайшли там".

III. Євхаристія

Сто гіацинтів хоробрих вирушають до вічного міста,
закутавшись у блиск і пил,
у пошарпані плащаниці з чужого плеча,
грудку землі взявши, грудку землі.

Сто гіацинтів, обминаючи вовчі ями,
сторожко нюхаючи безшум, хвалу і хулу,
ретельно витираючи за собою тіні сутулі,
ідуть, пахнуть милом, повторюють ім'я Рема.

По дорозі тій, трудній і не вечірній,
зустрічається Кінь з копитами, стертими вщент;
хто повторить Вовчиці виття,

змушеної спостерігати зі своєї прозорої ями,
як один по одному заходять відважні квіти
до пащі блакитної, вперто повторюючи Ромула ім'я?

IV. Відвідини

Князю, мовчи, дослухайся таємного руху
темних сонетів, байдужих до гніву твого,
до багатства твого, у ченців одчахнутого,
тихих, мов скрик дощаної підлоги опівночі.

Князю, мовчи, не хапайся за меч, не волай,
закликаючи варту, — не встане вона, сон міцний,
і святого хреста не торкайся рукою тремтячою —
нешляхетна вона, ця рука, не твоя, не твоя.

Князю, мовчи і не зводь пережаханий зір з свого двору,
де стоять екіпажі гостей невідомих, струнких, —
ти однак не впізнаєш обличчя у масках червоних,

а рука твоя — це вона — більше потрібна Йому,
іншому князеві, завше на чорно убраному...

Все закінчилося, маєш ось вату, бинти.

V. О, зроби мені очі

В потрійних небесах денний Париж кочує,
так — високо, так — поруч, так — внизу.
Сліпе дівчисько смутні кроки чує
до веретена в трикутній груді.

В подвійних небесах нічний Париж —
як дивний знак на лицях у сліпої,
його проставить рук чужих стрімке тепло;
ти спи в незнаному донині супокої,

а вранці на рум'яний сніг поглянеш —
чужі сліди засвідчать сотворенність
того, що бачиш ти. Білізна, хмари,

художник у худесенькім вікні
на тебе дивиться — струнку і сірооку,
з серцями в незакінченій груді.

VI. Апокаліпсис

Потай зривається листя — канони велять, —
кривди у тому не бачить, ні свята;
ти не повернешся — біле, вогнисте, вузлисте,
ти не пригорнешся. Падають зерна. Канон.

Дай мені шибку, туманна і зимна князівно,
наймані гратимуть гірше, хай грають свої,
хай у кімнаті знайдеться остання пташина —
я попрощаюся з нею. Вона полетить.

Ви голосніше, білі священики, ви голосніше,
юж дотлівають маєтки, лиш шибка оця
в пальцях князівни ніжнішає вищістю

слів, із якими туманна та зимна до мене іде:
"Знову Михайло святий всю пшениченьку зіжне,
знову Ірейко святий у копиці складе".

VII. Фуга бароко

Взяти в ліву долоню юних сліз бароко,
взяти в праву долоню тендітну дівчину,
взяти в стиглу долоню дрібних доріг,
взяти в смарагдову долоню друга-бога.

Взяти в бідну долоню темних руж бароко,
взяти в багату долоню світлих ножів,
взяти в сьому долоню злотих криниць,
взяти в чисту долоню мертвих міст бароко,

Взяти в зрячу долоню зів'ялу, як чара, сіль бароко,
взяти в сліпу долоню глибокий, мов колиска, хліб бароко,
взяти в святу долоню ранню пташку бароко,

Взяти в грішну долоню пташку і хліб, сіль і місто,
криницю і ніж, ружу, і бога, й дорогу; дівчину і сльозу, —
випустити їх на спраглу, зайву волю.

VIII. Кохання

Дзвони кличуть до кляси, весна, свічок сто,
забігаєш, похапливо пишеш: "Єдина..." —
і, як водиться, ім'я; тремтливе зерно сиплють зорі денні,
долоні важкі від дарів тих сумлінних.

Стародруки на кожній сторінці залляті чорнилом,
відьма убралася — чисто твоя цьоця Марта...
На партах вирізуєш хрест і троянду —
під дзвони, під відьми денної постать тонку.

Заходить до кляси, стирає із дошки Освідчення,
з кожної парти стирає твої мальовидла,
пронизує племін'я вузенький свічковий

срібним ножом та пророслим зерном,
що насипали зорі із сакв полотняних,
яких і тобі вже ніколи не відректися.